

Овој проект е финансиран од Европската Унија

МЛАДИНСКИ АКТИВИЗАМ
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

2024 ПОЛИСИ БРИФ

Препораки и предлог решенија за заштита на животната средина

Општина Струмица

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

Електронско издание:

Препораки и предлог решенија за заштита на животната средина во рамки на проектот “Одржлива синергија за зајакнување на колективното еко влијание”

Автор и издавач:

Центар за истражување и анализи НОВУС - Струмица

Дата и место на издавање:

Мај, 2024 година, Струмица

Оваа анализа е дел од програмата за подгрантирање во рамки на проектот „Младински активизам за позелени општини“. Проектот е финансиски поддржан од Европската Унија“. Оваа публикација е изготвена со финансиска поддршка на Европската Унија.

Содржината на публикацијата е целосна одговорност на авторот и на Здружението Центар за истражување и анализи НОВУС и не треба на било кој начин да се смета за одраз на официјалниот став на Европската Унија.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

ВОВЕД

Во овој документ се разгледува справувањето со еколошките предизвици, зелените политики и трудот за поттикнување на колективната одговорност за позелена иднина, со цел давање на јасни и концизни препораки за одржливи практики и еколошки политики.

Целта на овие препораки се да доведат до зголемена свест и разбирање за постоечките зелени политики и програми, идентификување на приоритетните еколошки проблеми, зголемена ангажираност на властите за заштита на животната средина, зголемена ангажираност на заедницата за колективна заштита на животната средина, зголемена вклученост на населението во креирање на локални политики за заштита на животната средина и зајакнување на капацитетите на младинските организации за застапување пред локалните власти за еко-проблемите.

Под зелена политика се подразбира политика поврзана со природата и сите живи организми, со цел нејзина конзервација и заштита, како и создавање на еколошко одржливо општество.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

ПОЗАДИНА И КОНТЕКСТ ЗА ЕКО ПРОБЛЕМИ И ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ОПШТИНА СТРУМИЦА

Центарот за истражување и анализи НОВУС во рамки на проектот “Одржлива синергија за колективно еко влијание”, проект имплементиран во рамки на програмата за подгрантирање на проектот "Младински активизам за позелени општини" финансиски поддржан од Европската Унија, спроведе истражување за јавното мислење на генералната популација од општина Струмица за идентификација на еколошките проблеми со кои оваа општина се соочува.

Истражувањето беше спроведено во декември 2023 г., преку анкетирање на испитаници над 18 годишна возраст, преку анкета со отворени, полуотворени и затворени прашања, спроведена анонимно, на македонски јазик. Анкетата беше поставена во електронска форма на социјалните медиуми и на веб страната на ЦИА НОВУС а исто така беше спроведена и во физичка форма преку теренски истражувачи. За цел подлабоко истражување, беше направено и квалитативно истражување преку спроведување на две фокус групи, директен мониторинг на политиките и документите на општината, како и интервју со општина Струмица во делот на политики и програми кои ги има спроведено или ќе ги спроведе за решавање на еко проблемот.

Генералниот заклучок од анкетата за општина Струмица е дека голем дел од испитаниците се свесни за еколошките предизвици во нивната општина, а уште поголем дел смета дека заедницата не се грижи доволно за животната средина. Од од наведените 5 еко проблеми во анкетата (губење на зелени површини и шумски области, загадување на почва, недостаток на рециклирање, загадување на вода, загадување на воздух) како најголем проблем за општина Струмица беше издвоен загадувањето на воздухот, резултат кој се повтори и во фокус групите.

На ова се додава и резултатот дека 46,7% од испитаниците не се запознаени со Акциониот план за подобрување на квалитетот на воздухот и Стратегијата за

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

енергетска ефикасност, додека 64,5% не се запознаени со ниту една конкретна програма и иницијатива на општина Струмица за подигање на свеста на локалната заедница за заштита на животната средина. Мнозинството сметаат дека граѓаните не се вклучени во процесите на одлучување и мониторирање на програмите и проектите за животна средина. Со овие резултати се поврзуваат и предлозите дадени од испитаниците за подобрување на еколошката состојба во нивното место на живеење.

Двете спроведени фокус групи, иако составени од различни учесници (првата повеќе од организации кои се фокусираат на еколошкиот проблем, додека втората од граѓани кои се исто така засегнати од овој проблем), исто така, го истакнуваат аерозагадувањето како примарен еколошки проблем.

Разликата на двете фокус групи е степенот на информираност помеѓу учесниците кои присуствуваа, со тоа што учесниците од организациите посветени на заштита на животната средина се далеку поинформирани за еко проблемите, за мерките и за можностите за нивно решавање, отколку граѓаните кои иако не се доволно информирани околу начинот на заштита на животната средина, сепак се доволно свесни и изразуваат интерес за решавање на идентификуваните еколошки проблеми на територијата на општина Струмица. Она во што се слични двете групи е нивното повикување за зајакнати инспекторски надзори и подигнување на граѓанската одговорност за анонимно пријавување на несовесни граѓани преку веб страна или социјални медиуми, со цел поголема транспарентност и јавна свест за загадувањето на животната околина.

Преку спроведување на директен мониторинг на политиките, проектите и документите на локално ниво и спроведените интервјуа со засегнатите страни во општина Струмица, заклучокот е дека, со посебен сектор за животна средина, општината спроведува активности за справување со еко проблемите во општина Струмица.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

ПРЕПОРАКИ ЗА МЕРКИ И ПРЕДЛОГ РЕШЕНИЈА

- Со цел да се зголеми транспарентност и промоција на информациите, на веб страната на општина Струмица, во делот екологија, потточка еко-проекти, треба да стојат сите проекти за заштита на животната средина преземени од општина Струмица и истите редовно да се ажурираат.
- Со истата цел, во делот на препораки, покрај соопштенијата за состојбата на загадувањето на воздухот треба да стојат и препораки за другите еко проблеми, како и процес на пријавување на загадување од страна на граѓаните во реално време.
- Во делот објави, покрај објавување на различни планови за еко проблемите треба да се објавуваат и секои постигнати значајни точки од проектите како позитивни вести, како и нивните резултати, за граѓаните не само да бидат запознаени со плановите, туку и да им се врати довербата дека тие планови всушност се реализираат. За оваа цел, треба да бидат извлечени и важни информации од локалниот акционен план за животната средина во општина Струмица (ЛЕАП), објавени во форма и големина лесна за примање и процесирање од страна на граѓаните на општина Струмица, на место со поголема достапност на кое тие му обрнуваат внимание.
- Промоција на активностите кои се спроведуваат од страна на општина Струмица во врска со проблеми во делот на животната средина, како и промоција на сè она што се објавува на веб страната на општина Струмица е потребно тоа да биде промовирано на нивните социјални мрежи на општината, со цел информациите да стигнат до граѓаните.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

- Промоција на активностите на општината на начини кои би стигнале до граѓаните кои не се вклучени на социјалните мрежи, а особено до граѓаните во постара доба, преку телевизија и радио промоција, како и огласните табли поставени низ градот Струмица, не изоставувајќи ги и населените места во општината.
- Со цел поголема инволвираност на граѓаните во изготвување на мерките за заштита на животната средина на општинско ниво, потребно е подобрување на условите и пристапот на граѓаните за давање на сопствени предлог мерки во врска со еколошките предизвици. Исто така препорачливо е граѓаните да бидат повеќе инволвирани и во донесување на мерките во делот на животната средина, како и изготвување на плановите за нивната организација и реализација.
- Со цел зголемување на степенот на информираност кај граѓаните за оваа сфера, треба да се спроведат едукативни средби, кои ќе едуцираат не само за тоа како се загадува околината, што можат граѓаните да направат во врска со тоа, туку да се претставуваат и долготрајните директни последици од загадувањето на околината, како и придобивките од нејзино заштитување, на начин кој ќе биде интересен и лесно прифатлив за граѓаните.
- Останати конкретни мерки за подобрување на заштитата на животната средина во Општина Струмица:
 - Субвенционирање на електрична енергија за цел на греење.
 - Праќање на мобилни нотификации за алармирање на превисоко загаден воздух (како што има за поплави).
 - Развивање и целосно спроведување на систем за одделување на отпадоци и нивно рециклирање.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

- Развивање на ефикасен систем на пријавување на загадувачи, зголемена законска регулација за нивно казнување и зголемен надзор над места каде има развиено диви депонии.

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА:

- Анализа на анкетно истражување за состојбата на животна средина
- Извештај, транскрипта и анализа на фокус група 1 и 2
- Извештај мониторинг
- Локален еколошки акционен план ЛЕАП 2024-2029- <https://strumica.gov.mk/leap/>
- План за управување со отпад на општина Струмица 2024-2029
- Програма за животна средина на општина Струмица за 2023 година
- Одвадување и прочистување на отпадни води
- Субвенционирање на велосипеди
- Стратегија за енергетска ефикасност на општина Струмица 2019-2023
- Акционен план за подобрување на квалитетот на воздух 2019-2023
- План за намалување на загадувањето и подобрувањето на квалитетот на амбиентниот воздух 2019-2024 (план за квалитет на воздух)
- <https://strumica.gov.mk/category/preporaki-do-gragjanite/>
- <https://strumica.gov.mk/mk/pochetna/2010-09-06-11-48-29/2010-09-06-12-06-44>

МЗМП

GoGreen

Овој проект е
финансиран од
Европската Унија

**МЛАДИНСКИ
АКТИВИЗАМ**
#ЗА ПОЗЕЛЕНИ ОПШТИНИ

МЗМП

Центар за истражување и анализи НОВУС –
Струмица
Ул. Васил Сурчев бр.56, Струмица
Е-пошта: contact@associationnovus.org
Веб адреса: <https://associationnovus.org>